

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. C. van Nieuwenhuizen
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MVH/RvZ/HS/bs/ATR0629/2019-U057

Uw referentie

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Datum 9 mei 2019

Betreft Intrekken van getuigschriften van vrijgestelde eisen voor vakbekwaamheid

Geachte mevrouw van Nieuwenhuizen,

Op 17 april 2019 heeft u het Wetsontwerp tot Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met ongeldig maken van getuigschriften van vakbekwaamheid ter uitvoering van Richtlijn 2003/59/EG betreffende de vakbekwaamheid en de opleiding en nascholing van bestuurders van bepaalde voor goederen- en personenvervoer over de weg bestemde voertuigen (PbEU 2003, L 226) aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voorgelegd voor advies. Het wetsontwerp regelt dat ongeveer 11.000 oudere chauffeurs met een vrijstelling voor vakbekwaamheid of nascholingsverplichting alsnog aan deze verplichting moeten voldoen.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De aanleiding voor dit wetsvoorstel is een dringend verzoek van de Europese Commissie om rijbewijzen waarop een automatisch verstrekt getuigschrift van vakbekwaamheid is vermeld, in te trekken. Eerder was de Nederlandse benadering dat deze getuigschriften vanzelf hun geldigheid verliezen bij het verlopen van het rijbewijs. Bij de verlenging of vernieuwing geldt de vrijstelling niet meer. Die getuigschriften op het rijbewijs zijn bij oudere chauffeurs automatisch op hun rijbewijzen geplaatst¹ zonder dat zij de noodzakelijke opleiding hadden gevolgd en de basiskwalificatie hebben behaald. Per 1 juni 2015 is de vrijstelling vervallen. Tot die tijd gold een vrijstelling voor vakbekwaamheid

¹ Op het rijbewijs is een code '95' aangebracht die aangeeft dat de houder van het rijbewijs voldoet aan de vakbekwaamheidseisen.

voor bestuurders die zijn geboren vóór 1 juli 1955. De Commissie verwijt de Nederlandse autoriteiten dat zij geen actie hebben ondernomen om de vrijstellingen die nog zijn blijven bestaan, in te trekken. Hoewel deze situatie op termijn vanzelf zou worden opgelost door dat bij verlenging van het rijbewijs aan de vakbekwaamheidseisen moet worden voldaan, is met de Commissie afgesproken dat de rijbewijzen ongeldig zullen worden gemaakt als daarop vakbekwaamheids certificaten staan vermeld waarvoor geen basiskwalificatie is behaald of geen nascholing is gevolgd. Het college stelt vast dat de toelichting bij het wetsontwerp nut en noodzaak voldoende duidelijk maakt.

2. Minder belastende alternatieven

Voor het wetsontwerp zijn twee alternatieve opties afgewogen. Onderzocht is of een subsidie voor het stimuleren van het behalen van de basiskwalificatie en het volgen van nascholing een oplossing zou kunnen zijn. Uit onderzoek is gebleken dat een deel van de chauffeurs niet van plan is, ondanks een dergelijke subsidie, de basiskwalificatie te behalen en/of nascholing te volgen. Bovendien zou een dergelijke subsidie kunnen kwalificeren als ongeoorloofde staatssteun.

Daarnaast is onderzocht of de op het rijbewijs vermelde getuigschriften op basis van een individuele beschikking door het CBR ongeldig verklaard kunnen worden. Het huidige recht biedt echter geen grond voor het CBR voor zulke beschikkingen. Overwogen is om daarvoor een nieuwe grondslag in de wet op te nemen, maar vanwege het grote aantal beschikkingen dat dan gegeven zou moeten worden, met hoge uitvoeringslasten tot gevolg, is niet voor dit alternatief gekozen.

Het college stelt vast dat de toelichting duidelijk maakt welke alternatieven zijn afgewogen en dat is onderbouwd waarom is gekozen voor de wettelijke maatregel om de betreffende rijbewijzen ongeldig te maken.

3. Werkbaarheid

In het rijbewijzenregister worden de getuigschriften vakbekwaamheid, de getuigschriften nascholing en de ongeldigverklaring geregistreerd. De einddatum van de geldigheid van het op het rijbewijs vermelde getuigschrift wordt door de RDW aangepast. Bij een ongeldigverklaring moet de bestuurder zijn rijbewijs binnen 7 dagen na het einde van de geldigheid inleveren en een vervangend rijbewijs aanvragen. Het vervangende rijbewijs wordt alleen voorzien van certificaten voor vakbekwaamheid en nascholing indien de chauffeur de basiskwalificatie heeft gehaald of de nascholing heeft doorlopen. Het niet inleveren van het rijbewijs wordt strafbaar gesteld. De memorie van toelichting vermeldt dat handhaving hier bij anderen dan beroepschauffeurs coulant mee om kan gaan. In aanvulling hierop geeft het college u in overweging om voor beroepschauffeurs een hardheidsclausule op te nemen, volgens welke de verantwoordelijke bewindspersoon in voorkomende schrijnende gevallen kan beslissen af te wijken van deze regeling.

Bestuurders kunnen kiezen tussen voor het vervangen of verlengen van het rijbewijs. In het laatste geval krijgt het nieuwe rijbewijs een nieuwe geldigheidsduur van 5 jaar. Bestuurders die door dit wetsvoorstel worden geraakt, zijn daar allemaal reeds per brief

van op de hoogte gesteld. Zij zijn zodoende in de gelegenheid gesteld om tijdig de basiskwalificatie te behalen of nascholing te volgen.

Hoewel dit voor de betrokken chauffeurs (geboren vóór 1 juli 1955) in 2018 als een complete verrassing leek te komen, is zo veel mogelijk met de werkbaarheid van het verlengen of vernieuwen van hun rijbewijzen rekening gehouden. 11.000 chauffeurs die nu nog een vrijstelling hebben, zullen toch hun basiskwalificatie moeten behalen of nascholing moeten volgen om te voldoen aan de Europese richtlijn. Bij een invoering van dit wetsvoorstel op 1 april 2020 is meer dan de helft van de in te trekken certificaten al vervallen doordat het rijbewijs is verlopen. Chauffeurs die ervoor kiezen om hun rijbewijs te vernieuwen, zullen voor een deel opnieuw medisch gekeurd moeten worden. Vanwege de doorlooptijd van die keuring en het vernieuwen van het rijbewijs is een invoeringsdatum van 1 juli 2020 voor hen beter werkbaar.

3.1 Het college adviseert om de intrekking van de getuigschriften in te voeren op 1 juli 2020.

4. Gevolgen regeldruk

Het aantal chauffeurs dat was vrijgesteld, én dat nog werkzaam is en dus aan de basiskwalificatie en nascholingsverplichting moet voldoen, is volgens de toelichting niet exact bekend. De gevolgen voor de regeldruk van deze verplichting zijn daarom geschat op circa € 23.815.000 voor circa 10.650 chauffeurs. Daarbij wordt aangetekend dat deze chauffeurs, als ze hun getuigschrift op hun verlengde rijbewijs willen behouden, op termijn toch ook aan deze verplichting moeten voldoen. De verplichting tot nascholing wordt als het ware naar voren gehaald. Omdat wel bekend is hoeveel rijbewijzen ongeldig zullen worden verklaard, en ook bekend is welke oorspronkelijke verloopdatum die rijbewijzen hadden, is een berekening op te stellen van het deel van de hierboven geschetste regeldruk dat door het naar voren halen van deze verplichting wordt veroorzaakt. Omdat voor een deel van de chauffeurs deze verplichting oorspronkelijk ná hun pensionering, maar nu daarvoor van kracht wordt, is dit voor hen een toename van de regeldruk. In het onderzoek van I&O research dat de gevolgen van het vervallen van de vrijstelling heeft onderzocht, zijn gegevens opgenomen over de aantallen vervallen certificaten en de verdeling daarvan over actieve en niet actieve chauffeurs en beroepschauffeurs.²

4.1 Het college adviseert om in de berekening van de gevolgen voor de regeldruk op te nemen dat een deel van de nascholingsverplichtingen eerder moet worden vervuld.

De kosten van het kennis nemen van de verplichting zijn geraamd op éénmalig € 17.500. De kosten van het vernieuwen van de rijbewijzen zijn niet in beeld gebracht met als argument dat het rijbewijs op een later moment toch moeten worden vernieuwd. Echter, het verkorten van de geldigheid van het rijbewijs heeft gevolgen voor de regeldruk. Voor de betreffende rijbewijshouders geldt dat de frequentie van de verplichting tot vernieuwing éénmalig wordt verhoogd van 0,2 (één keer per 5 jaar) naar 0,5 of meer.

² Onderzoek gevolgen vrijstelling nascholing code 95. I&O research, Februari 2018. P9.

Voor deze berekening kunnen de gegevens uit het eerdergenoemde rapport als basis dienen.

4.2 Het college adviseert om de gevolgen voor de regeldruk van de verkorting van de geldigheid van rijbewijzen in beeld te brengen.

Rijbewijshouders die besluiten om hun rijbewijs niet te verlengen, maar te vervangen, zullen ook regeldruk ondervinden. Die kosten worden, inclusief medische keuring, per vervanging geschat op circa € 165 tot € 430. Volgens de toelichting is het aantal chauffeurs dat kiest voor het vervangen van het rijbewijs niet in te schatten. Vermoedelijk zullen dat er niet veel zijn.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Indienen nadat met de adviespunten rekening is gehouden

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris